GAZZE LİDERLERİ

Yahya Sinvar'nin

İsmail Heniyye

Salih Aruri

Muhammed Dayf

Ozan Hayri Soyer

OZAN HAYRİ SOYER 1994 Zonguldak/Ereğli doğumlu. İstanbul Üniversitesi tarih ve felsefe bölümlerini bitirdi. Yandal programıyla ilahiyat öğrenimi gördü. Yüksek lisansını, Türkiye Selçuklularının dinî anlayışı ve siyasi yansımaları konulu teziyle aynı üniversitede tamamladı. Çeşitli internet gazetelerinde editörlük ve İngilizce haber çevirmenliği yaptı. Hâlihazırda İstanbul Üniversitesinde İslam felsefesi alanındaki doktora öğrenimini sürdürmektedir. Farabi'nin nübüvvet anlayışı konulu tezini yazmaktadır. Ortadoğu'daki İslami hareketler, liderlik kadroları ve Filistin hakkında araştırmalar yapmaktadır. Evli ve 3 çocuk babasıdır.

Pınar Yayınları
Bereketzade Mah. Okçu Musa Cad. No: 11/3
Beyoğlu-İstanbul
Tel: 0212 293 90 41
www.pinaryayinlari.com bilgi@pinaryayinlari.com
Yayınevi Sertifika No: 45508

Gazze'nin Liderleri
Ozan Hayri Soyer

copyright 2026 © pınar yayınları

Pınar Yayınları ◆ 632
Güncel ◆ 31
ISBN 978-625-8675-27-6

Birinci Baskı Şubat 2026

EDİTÖR Ahmet Yasin
KAPAK Ömer Faruk Yıldız
SAYFA DÜZENİ Tekin Öztürk

BASKI ACK Ajans
Mahmutbey Mah. Taşocağı Yolu Cad.
Ağaoğlu 212 Myoffice No: 344
Bağcılar/İstanbul
Sertifika No: 53569

OZAN HAYRİ SOYER

GAZZE'NİN LİDERLERİ

İçindekiler

ÖNSÖZ 7
GİRİŞ 11

BİRİNCİ BÖLÜM
SALİH ARURİ 15
Hayatı, HAMAS ve Kassam'daki Rolü 15
Çevresinin Gözünden Salih Aruri 17

İKİNCİ BÖLÜM
İSMAİL HENİYYE 33
Hayatı, HAMAS ve Kassam'daki Rolü 33
Çevresinin Gözünden İsmail Heniyye 37
Konuşmalarıyla İsmail Heniyye 79

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
YAHYA İBRAHİM SİNVAR 87
Hayatı, HAMAS ve Kassam'daki Rolü 87
Çevresinin Gözünden Yahya Sinvar 94
Konuşmalarıyla Yahya Sinvar 155
Vasiyeti 159

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
MUHAMMED DAYF 163
Hayatı HAMAS ve Kassam'daki Rolü 163
Konuşmalarıyla Muhammed Dayf 189

SONUÇ 195
SEÇİLMİŞ KAYNAKÇA 199
DİZİN 203

ÖNSÖZ

7 Ekim 2023 tarihinde başlayan Aksa Tufanı boyunca, kendim için aldığım dağınık notlar dışında uzun süre kalemi elime alamadım. Zira İsrail, Gazze'de soykırım, Batı Şeria'da etnik temizlik ve Lübnan'da büyük çaplı bir askerî saldırı yürütürken halkı Müslüman ülkelerin sessizliğinden daralmıştım. 15 Ocak 2025 Çarşamba günüydü. Gazze'de geçici ateşkese günler hatta saatler kalmıştı. Bir yanımızda buruk bir sevinç, diğer yanımızda gururlu bir hüzün… Mahallemizdeki kütüphanede otururken, sosyal medyada karşıma çıkan bir ilan, zihnimdeki düğümü çözdü ve bu kitabı kaleme almaya niyet ettim. O an, artık sözü büyütme ve kayda geçirme vaktinin geldiğini hissettim. Şükürler olsun ki basit meraklarla başlayan bu yolculuk, hiç tahmin etmediğim bir hacme ve derinliğe ulaştı. Bu süreçte, misaka bağlılıklarıyla öne çıkan şehitlerin gerçekten tarihin kalbi oluşlarının ne manaya geldiğini iliklerime kadar hissettim.

Elinizdeki kitap, Gazze'deki İslamcı hareketin, Mısır'daki Müslüman Kardeşler'in ayrı bir Filistin kolu olarak gelişmesinden doğan ve İsrail'e tarihindeki en büyük askerî yenilgiyi yaşatan Filistin İslami Direniş Hareketi HAMAS ve İzzeddin el-Kassam Tugayları'nın dört öncü ismi; Salih Aruri, İsmail Heniyye, Yahya Sinvar ve Muhammed Dayf'ın portrelerine odaklanmaktadır. Zira onların da içinde olduğu direnişle beraber yeni bir durum ortaya çıktı. Aslına bakılırsa aynı zamanda insanlığın maşeri vicdanındaki umudu dalgalandıran

dört liderden bahsediyoruz. Elbette şunun farkındayım: Bir insandan, hele ki bir ömrü direnişe adamış bu şahsiyetten bahsetmek kolay değildir. Yazı aracılığıyla bir hatırayı aktarabilirsiniz ancak o hatıranın öznesi kişiyi zihniyle, duygusuyla ve derinliğiyle tasvir etmek çetin bir iştir. İnanıyorum ki bir insan, ancak ona benzeyen ve yakınında bulunanlar tarafından hakkıyla anlatılabilir. Bu sebeple kitabı, bu aziz şehitleri çok iyi tanıyanların; yol arkadaşlarının ve aile fertlerinin şahitlikleri üzerine bina ettim.

Peşinen belirtmeliyim ki bu çalışma, bahsi geçen isimlerin "Allah'ın nimet verdiği salih, sadık ve şehit kullar" olduğu kabulüyle yazılmıştır. Ama aynı zamanda Taha Abdurrahman'ın ifadesiyle "Filistinlinin küresel olduğunu, dünya insanı olduğunu göstermek" tabi bütün dünyanın abluka altına alınmış bir Gazze olduğunu belirgin kılmak gayesiyle. Amacım genel okuyucuya ansiklopedik malumat vermekten ziyade, onları birer numune-i imtisal başka bir ifadeyle kendilerine uyulmaya, örnek alınmaya layık şahsiyet oluşlarıyla ortaya koymaktır. Dolayısıyla bu metin, tarafsızlık iddiası gütmeyen, bilakis safını netleştirmiş bir şahitlik metnidir. Okuyucu, satır aralarında yazarın değil, hakikatin tarafını tutan bir üslup bulacaktır. Bu bir yüceltme çabası değil, değerler soykırımı, insanlık soykırımı gerçekleştirmek isteyenlere karşı büyük karşı koyuşu başaranların diğer bir deyişle mutlak kötülüğe karşı direnenlerin kıymetini hatırlatma gayretidir.

Bu çerçevede her bir ismi, okuyucuyu adım adım derinleşen bir yolculuğa çıkaracak şekilde üç katmanlı bir yapıda ele aldım. İlk aşamada, şehitlerin hayat seyrini ve direniş içindeki rollerini kronolojik bir akışla sundum. İkinci etapta ise sözü, şehitlerin en yakınlarına bıraktım. Çoğunlukla birinci derece yakınlardan seçtiğim hatıraları alt başlıklarla sistematik şekilde sundum. Bu anlatımlara, samimiyetin ve "o anın" ruhunun kaybolmaması için mümkün mertebe az müdahale ettim. İstedim ki okuyucu, onları sadece birer lider hüviyetiyle değil; bir baba, bir dost, bir ağabey ve insan olarak da tanısın. Bu

kapsamda şehitlerin hayatına bizzat şahitlik etmiş şu kıymetli isimlerin anlatımlarına başvurdum:

Dava ve Yol Arkadaşları: İzzeddin el-Kassam Tugayları'nın Batı Şeria'daki kurucularından, Salih Aruri ve Yahya Sinvar'ın kadim dostları ve hapis arkadaşları Abdülhakim Henini (Ebu Huzeyfe) ve Casir Bergusi (Ebu Hemmam). HAMAS ve Kassam'ın önde gelen isimlerinden, Sinvar ve Dayf ile omuz omuza mücadele etmiş dava erleri Mahmud Merdavi ve Teysir Süleyman. Filistin Halk Kurtuluş Cephesi liderlerinden olup hapishane yıllarında Sinvar ile yakın dostluk kurmuş Şadi eş-Şerafa. İslami Cihad Hareketi'nin kurucu kadrosundan Muhammed el-Hindi. Uzun yıllar Sinvar'ın çalışma ekibinde yer almış HAMAS yetkilisi Dr. Basem Naim.

Aile Efradı ve Yakınları: Salih Aruri efradından kardeşi Delal Aruri. İsmail Heniyye efradından oğlu Abdüsselam Heniyye, kızı Sena Heniyye ve gelini İnas Heniyye. Muhammed Dayf efradından eşi Gadir Şaban, çocukları Halime, Halid, Beha, Ömer Muhammed Dayf ve kayınvalidesi Zeyn Asfura. Nizar Reyyan ailesinden oğulları Bilal ve Bera Nizar Reyyan.

Akademik ve Biyografik Katkılar: Yahya Sinvar üzerine en kapsamlı çalışmalardan birini yürüten Moritanyalı entelektüel İbrahim Düveyri. Sinvar'ın üniversite yıllarından yol arkadaşı Dr. Memun Ebu Amir.

Son aşamada ise şehitlerin kendi konuşmalarından ve yazılarından süzülen pasajlarla, onların zihin dünyasına ve bıraktıkları düşünsel mirasa odaklandım. Biyografik bilgilerin ete kemiğe, bürünmesini hatıraların ise fikre ve şuura dönüşmesini hedefledim. Bu kitap, dört lider özelinde Gazze halkının destansı direnişini, idrak etme yolunda atılmış küçük bir adımdır. Şüphesiz onların hakikati, çok daha derin incelemeleri hak etmektedir. Filistinli tarihçi Raşid Halidi'nin deyimiyle "Gazze'ye aralıksız biçimde uygulanan dehşetin neticesinde yeni bir durum ortaya çıktı. 1948'de 750 binden fazla insanın yerinden edilmesi aynı etkiyi yaratmamıştı. 1936-39 Arap Ayaklanması ise neredeyse tümüyle unutulmuş durumda. Bu son yaşanan-

ların etkisiyle kıyaslanabilecek düzeyde bir sonuç yaratmadı geçmişteki olaylar."

Gazze'nin Liderleri isimli bu eserin vücuda gelmesinde, "şüheda-yi azizan" ders halkama katılarak fikirlerimin olgunlaşmasına vesile olan dostlarıma; titiz okumalarıyla metne katkı sunan Hüseyin Furkan Orakçı ve Ayşe Merve Adanur Gezer kardeşlerime; kıymetli değerlendirmeleriyle yolumu açan Dr. Mücahit Gültekin ve Dr. Talha İsmail Duman ağabeylerime teşekkürü borç bilirim. Zerre hayrı/iyiliği sayan ve çoğaltan Rabbimizden tüm kardeşlerime ve büyüklerime âli mükâfatlar ihsan etmesini dilerim.

Ebedî teşekkürlerim ise beni bugünlere eriştiren, üzerimdeki hakları ödenmez anneme ve babamadır. Elbette, hayat yolculuğumun refikası, eşim Kevser Hanım'a kâmilen müteşekkirim. Bu kitabın yarısı benim emeğimse, en az yarısı onun sabrı ve desteğidir. Oğlum Ali İmad ve kızım Zeynep Farah'a gelince; bu kitapta onlardan "ödünç alınmış" vakitler vardır. Bu sebeple kitabın manevi mirası en çok onların hakkıdır. Rabbimden, şehitlerin hürmetine bizleri ve evlatlarımızı sırat-ı müstakimden ayırmamasını niyaz ediyorum. Akıbetlerimiz hayrolsun ve şüphesiz akıbet muttakilerindir. Gayret bizden tevfik Allah'tandır.

Siyonist propagandanın mitlerini deşifre eden Roger Garaudy'nin dediği gibi "Hakikat kendi yoluna devam ediyor, hiçbir şey onu durduramayacaktır."

4 Ocak 2026, İstanbul, Rami

GİRİŞ

7 Ekim 2023! Gazze'nin mücahitleri ve vefakâr halkı, Siyonist İsrail işgaline karşı kıyam etti. Tarihî bir kırılma anıydı. Siyonistler ne olduğunu anlayana kadar çoktan büyük bir hezimete uğramışlardı. Mücahitler, işgal altındaki topraklarının derinliklerine kadar girdiler. Sözde sınırları yıkıp aştılar. Tufan, dediler bu mübarek kıyama: Aksa Tufanı!

Tüm dünya, şehit Şeyh Ahmet Yasin'in yetiştirdiği bir avuç yetimin, aylar boyunca mutlak kötülüğe destek verenlere karşı nasıl da karşı koyduğunu seyretti. Bir o kadar da sabretmesi güç bir sahneydi. Eşi benzeri görülmemiş katliamlar, acılar, yoksunluklar, ihanetler… Fakat Gazze halkı İsrail'in Gazze'ye düzenlediği en vahşi, en yıkıcı ve en ölümcül saldırıya direndi. Siyonist generallerin tüyler ürpertici şekilde "çimleri biçmek" şeklinde adlandırdıkları saldırıların, amacı yerli nüfusu ortadan kaldırmak olan Siyonist yerleşimci-sömürgeciliğinin kaçınılmaz bir sonucuydu.

İşte bu vahşi saldırılara karşı bir kahramanlık destanına şahit oldu tüm dünya. Gencinden yaşlısına, sivilinden askerine bir halk, Siyonist saldırıya ya da işgal rejiminin verdiği resmî adla Demir Kılıçlar Operasyonu'na topyekûn direndi. Bu bir masal değildi. Bir gerçekti. Bu gerçekte "yiğit kadınlar, adanmış çocuklar ve onları bir İsmail edasıyla kurban eden babaları gördük. Liderleri şehadete koşan bu gerçeğin kahramanları,

karanlık çağımıza bir meşale yaktılar." Bize de bu meşaleden, kendi kabımız ölçüsünce, bahsetmek düştü.

Bahsettiğimiz kişiler sıradan insanlar değildir. Onların mahiyetini doğru kavramak, örnekliklerini takip etmek için zaruridir. O hâlde gündeme şu soru gelir: Doğru kavrayış için nasıl nazar etmeliyiz?

***

"Nazar, manzarayı belirler." derler. Başka bir ifadeyle herkes aynı manzaraya nazar eder ama aynı şeyi görmez. Bunun sebebi de manzaraya nazar eden herkesin nazar ettiği noktanın/ilkenin/zeminin/niyetin farklı olmasıdır. Buna nokta-i nazar denir. O hâlde soru şudur: Şehitlerimize hangi noktadan nazar etmeliyiz? Bu soruya cevap vermek için öncelikle kimden ve neyden bahsettiğimizi iyi kavramalıyız. Sorumuz bağlamında bu hususları kavramanın yolu da Fatiha Suresi'nden geçiyor. Bizler, her namazda ve türlü vesilelerle bu sureyi okur ve orada "Ya Rabbi bizi sırat-ı müstakime ilet!" deriz. Peki, nasıl bir sırattır bu? "Nimet verdiklerinin sıratı/yolu…" O hâlde yeni sorumuz şudur: Yollarına ram olmak için Rabbimize yalvarıp yakardığımız bu nimet verilenler kimdir?

Cevap, Nisa Suresi'nin 69. ayet-i kerimesinde geçmektedir. Allah Teâlâ, bahsi geçen ayette nimet verilenleri şöyle açıklıyor: "Kim Allah'a ve Peygambere itaat ederse işte onlar Allah'ın, nimetleriyle nimetlendirdiği peygamberlerle, sadıklarla, şehitlerle ve salihlerle beraberdirler ve ne de güzel arkadaştır onlar."

O hâlde sonuç şudur: Bahsi geçen şehitlerden, sadıklardan, salihlerden bahsetmek, Allah'ın nimet verdiği kullardan bahsetmektir. Dolayısıyla şehitlerimize, "Allah'ın nimet verdiği kullar" noktasından nazar etmeliyiz. Bu sebeple bu kulları velinimet saymak gerekir. Zira onlar, 21. yüzyılın nimet verilmiş kullarıdır.

***

Gazze, Aksa Tufan'ının başından bu yana yedisinden yetmişine çok şehit verdi. Hepsini ele almak elbette mümkün değil. Tümünü temsilen liderler arasından birkaçını seçtik. Fakat özellikle anılması gereken bir 'halka' var. Sahneyi, o sadıkları zikrederek açmak zorunda hissediyorum.

HAMAS'ın önde gelen isimlerinden Usame Hamdan, 7 Ekim 2023 sabahı, operasyon başlamadan birkaç saat önce, seçkin bin 400 mücahide acil kodlu haber verildiğini söyledi. Çağrı metnine, "Gelip gelmemekte özgürsünüz, kınanmayacaksınız" kaydı da konmuş. Fakat 1 kişi bile fire vermemiş. Herkes birkaç saat içinde operasyon alanındaydı diyor Usame Hamdan ve ekliyor: "Bu yüzden düşmanımız kiminle savaştığını bilmeli. Onlar Allah'tan başka zafer görmeyen, sadece Allah'ın gücüne ve kuvvetine güvenen bir halkla savaşıyorlar." [1]

Geri dönüşü belki de olmayan, üstelik böylesine ani yapılan bir çağrıya icabet etmenin ne kadar zor olduğunu düşünmek gerekiyor.

İşte bu mücahitlerin direnişi karşısında akıllar o kadar küçüldü ki hakikati ve hakikatin işlerini göremez hâle geldi. Oysa onlar 21. yüzyılın dünyasında Kur'an'daki mücadele ayetlerinin tefsiri yaptılar; canlarıyla, kanlarıyla, mallarıyla. Abdurrahman Arslan bu durumu şöyle anlatır: "Ortadoğu'nun, ister entelektüel ister beşerî düzlemde fazlasıyla karmaşık hâle gelmiş bugünkü ortamında, şu da var ki istikametleri üzerinde sabit ve en net olan 'kalpler' Selahaddin Eyyubi'nin fıkhı üzerinden Kudüs'ü düşünenlerdir. Ne mutlu onlara!"

Çünkü şehitler dünyanın her yerinde Filistin için güçlü seslerin yükseldiği yeni bir zamanı başlattılar.

1 https://www.youtube.com/shorts/VeX52BEzVPA https://www.youtube.com/shorts/FrRJrLnTbDE

BİRİNCİ BÖLÜM
SALİH ARURİ

Hayatı, HAMAS ve Kassam'daki Rolü

Ebu Muhammed künyesiyle bilinen Salih Aruri, 1966'da Ramallah'ta dünyaya geldi. 1985 yılında el-Halil Üniversitesine girdi ve İslam hukuku okudu.

Salih Aruri, üniversitede gençlik çalışmalarına öncülük etti ve HAMAS'ın öncüsü sayılan İslami Blok'un öğrenci konseyi başkanlığını yaptı. 1987 yılında Birinci İntifada patlak verdiğinde, o sırada kurulan Filistin İslami Direniş Hareketi HAMAS'a katıldı.

1990 yılında idari gözaltına alındı. Hapishane süreci, onun için yeni bir dönüm noktasıydı. Burada bir dizi Kassam[1] lideriyle tanışarak hareketin Batı Şeria'daki askerî kanadını kurma konusunda mutabakata vardı. 1991-1992 yılları arasında, Batı Şeria'da İzzeddin el-Kassam Tugayları'nın kuruluşunda bilfiil yer aldı. Nitekim tugaylar kuruluşundan bir yıl sonra, Ku-

1 Kassam Tugayları'na adını veren Şeyh İzzedddin el-Kassam; 1882'de Suriye kıyısındaki Ceble'de doğan, El-Ezher'de eğitim görmüş bir âlim ve antiemperyalistti. 1911'de Libya'da İtalyanlara, ardından 1919-20'de Suriye'deki Fransız Mandası kuvvetlerine karşı savaştı. Sonunda İngiltere mandası altındaki Filistin'e yerleşti; burada çoğunlukla köylüler ve şehir yoksulları arasında yaşadı ve çalıştı. El-Kassam'ın şehit edilmesi büyük bir etki yarattı; öyle ki, birkaç ay içinde sömürgeci dönemin en uzun genel grevlerinden birinin fitilini ateşledi.

düs'teki French Hill (Fransız Tepesi) bölgesinde işgale karşı ilk darbeyi vurdular. Aruri, bu süreçten itibaren, yani 1993 yılından şehadetine kadar İzzeddin el-Kassam Tugayları Kurucu Komutanı sıfatını taşıdı.

1992 yılında HAMAS'a üye olma, örgütün faaliyetlerine katılma, fon toplama ve transfer etme suçlamalarıyla tekrar tutuklandı. Yaklaşık 15 yıl hapis yattı. Bu uzun hapishane dönemini bir medreseye çevirerek kendisini liderlik alanında geliştirdi.

2007 yılında tahliye olsa da çok kısa bir süre sonra aynı sebeplerden yeniden esir edildi ve 2010 yılına kadar İsrail zindanlarında kaldı.

2010'da özgürlüğüne kavuştu fakat Filistin'den sürgün edildi. Şam'a yerleşti. 1027 Filistinlinin serbest bırakıldığı 2011 yılında gerçekleştirilen Gilad Şalit esir takasında, müzakere heyetinde kritik bir rol oynadı. Aruri, Suriye'deki olayların ardından 2012 yılında Şam'dan ayrılarak İstanbul'a taşındı.

10 Eylül 2015 tarihinde ABD, Salih Aruri'yi 'Küresel Terör Listesi'ne aldı ve başına 5 milyon dolar ödül koydu. Bu gelişme ve Türkiye-İsrail arasındaki normalleşme süreci sebebiyle Aruri 2016 yılında Türkiye'den ayrılmak zorunda kaldı. Yeni durağı Katar oldu. Fakat burada da Körfez ülkelerinin baskısı sonucu fazla kalamadı ve 2017 yılında Lübnan'a hicret etti. Şehit düşene kadar da Lübnan'da ikamet etti.

Lübnan yıllarında sorumlulukları daha da arttı. Özellikle Batı Şeria yapılanmasından ve Hizbullah-HAMAS arasındaki ilişkilerin yürütülmesinden sorumluydu. Ayrıca İsmail Heniyye'nin başkan seçildiği 2017 yılından itibaren HAMAS Siyasi Büro Başkan Yardımcılığı görevini üstlendi.

Salih Aruri, dağınık hâldeki İslami grupları müşterek hedef etrafında bir araya getirmekte son derece başarılıydı. Çalışmaları, Siyonistler ve emperyalistlerin "parçala-böl-yönet" zehrine karşı bir panzehir niteliğindeydi. Onun bu birleştirici ve diriltici yönü, çevresi tarafından şu ifadelerle tasvir edilmiştir:

"Âdeta yağmur gibiydi. Ayak bastığı yerde direniş ruhu canlanır, bedenler silkinir ve özgürlük aşkı filizlenirdi."

Bu bilinçle hareket eden Salih Aruri düşmanların gözünde çok tehlikeli bir hedefti. İsraillilere göre Aruri, HAMAS'ın en 'karizmatik' figürü; İsrail'e her alanda saldırmak için teçhizatlanan direniş hinterlandının en önemli stratejistlerinden biriydi.

Aksa Tufanı sonrasında toprak gasp etmenin ve etnik temizliğin ötesine geçerek tüm suçların en büyüğünü –soykırım suçunu– işleyen İsrail, intikam amacıyla Aruri'nin Ramallah'taki evine baskın düzenledi. Aruri'nin konutu İsrail güvenlik ve iç istihbarat teşkilatı Şin Bet'in kışlası ve araştırma merkezi hâline getirildi.

Aruri'nin bu zorlu ve bereketli hayatı, 2 Ocak 2024 tarihinde şehadetle taçlandı. Kendisiyle birlikte HAMAS komutanlarından Samir Fendi, Azzam el-Akra, Mahmud Şahin, Muhammed er-Reis, Muhammed Bişaşe, Ahmed Hamud da olmak üzere 6 dava arkadaşı da şehit düştü.

HAMAS, Aruri'nin şehadetini şu ifadelerle duyurmuştu: "Batı Şeria ve Gazze'deki direnişin Genelkurmay Başkanı ve Mescid-i Aksa Tufanı'nın mimarı, büyük lider Şeyh el-Kassami Salih el-Aruri şehit oldu."

HAMAS Başkanı İsmail Heniyye ise şunları söylemişti: "Şehit Aruri, Filistin, Kudüs ve mübarek Mescid-i Aksa uğruna tüm meydanlarda ve alanlarda çalıştı. Liderleri ve kurucuları şehit düşen hareket, inşallah hiçbir zaman yenilgiye uğratılamayacak. Aksine bu hedefler onun gücünü, sağlamlığını ve sarsılmaz kararlılığını artıracaktır."

Çevresinin Gözünden Salih Aruri

Hayatı ve Kişiliği

Salih Aruri'nin hayatının ve kişiliğinin kitleler tarafından bilinmeyen yönlerini, onun şehadetinden sonra yol arkadaşları ve ailesi gün yüzüne çıkarttı. Dava arkadaşlarından Dr. Ab-

dülhakim Henini (Ebu Huzeyfe), şehidin sıra dışı karakterini yoğun bir özlemle dile getiriyor: "Onun hakkında konuşmak gerçekten saatler sürer. Özlemimiz çok büyük, duygularımız çok yoğun. Çünkü Aruri çok özel bir şahsiyetti. Onu gençliğinden beri tanıyorum. İşgal hapishanelerinde uzun yıllar birlikte kaldık. Özgürlüğümüze kavuştuktan sonra Rabbimiz yaklaşık 10 veya 11 yıl kadar onunla birlikte çalışma imkânı verdi. Batı Şeria'daki çalışmalarla birlikte ilgilendik."

Şehidin şahsiyeti o denli güçlü bir etki alanına sahipti ki bu durum düşmanın dikkatinden kaçmamış, hatta işgal rejimi tarafından özel analizlere konu olmuştu. Henini, İsrail'in Aruri'ye bakışını şu sözlerle aktarır: "Kudüs'ün Kılıcı Savaşı ve Batı Şeria'da yaşanan çatışmalar bağlamında cihadi ve askerî faaliyetler artmıştı. Bu sebeple düşmanlarımız, son iki-üç yıldır Aruri hakkında kendi televizyonlarında programlar düzenliyor ve onu hedef alıyorlardı. Bu gelişmeler ona yönelik suikast ihtimalini artırmıştı. Düşman, Aruri'yi ve onunla çalışanları, Batı Şeria'daki askerî faaliyetin gelişmesinden sorumlu tutuyordu. Bu yüzden onu, defalarca suikastla tehdit ettiler. Kanallarındaki programlarda Aruri'yi hapishane sürecinden tanıyan Şabak (İsrail İç İstihbarat Teşkilatı) ve hapishane idaresinden bazı yetkililerle onun kişiliğini analiz ediyorlardı. Onları dinlediğimde düşmanın bile, Salih Aruri'nin nasıl etkili bir kişiliği olduğunu tam anlamıyla fark ettiğini gördüm. Onun liderliğinden, düşüncesinden, stratejisinden bahsediyorlardı. Zira Aruri, 'cephelerin birliği' fikrinin veya kavramının öncülerindendi. Batı Şeria cephesinde çok büyük çabası vardı."

Salih Aruri'nin hayatı, direnişin her safhasında derin izler bırakmış bir mücadele tarihidir. Henini, onun öncülüğünü ve "elinin izlerini" şöyle tasvir eder: "Nereye gitse öncüydü, emirdi. El-Halil Üniversitesindeki İslami Blok'ta emirdi. İslami Direniş Hareketi HAMAS'ın kuruluşundan sonra Aruri, cihadın, askerî ve direniş faaliyetlerinin tohumunu eken ilk şahsiyetlerden biri konumuna yükseldi. Öğrenci faaliyetleriyle meşgul olduğu zamanlarda, kendini topluluk ve sendikal faaliyetlerle sınırlayabilirdi. Fakat o bu elbiseyi üzerinden çıkardı ve askerî

faaliyete, silahlı direnişe yöneldi. Henüz genç bir delikanlıyken bile grupları organize eden, silah sağlayan, hazırlayan ve mücahitlere ulaştıran öncülerdendi. O gruplardakilerin birçoğu bugün hareketin sembolleri ve liderleri konumundalar. Kassam'daki ve Batı Şeria'daki tüm bu hücreler ve ilk askerî gruplarda şehidin elinin izleri vardır."

Salih Aruri'nin annesi Ayşe Hanım ise, oğlunun şehadet haberini aldıktan sonra yaptığı vakur konuşmada, bir annenin gözünden o çileli hayat yolculuğunu özetler: "Allah onun ruhuna rahmet etsin. Vatan için canımız feda olsun. Oğlumun arzuladığı ve sonunda nail olduğu şehadetini kutluyorum. Salih oğlumu en son 20 sene önce gördüm. Çünkü yıllarca işgalcilerin hapishanelerinde kaldı. Sonra da onu yurt dışında sürgüne mahkûm ettiler. Oradan oraya dolaştı. Allah ondan razı olsun. Vatan uğruna çok çabaladı. İnşallah artık firdevs cennetinde olacak."

Cesareti ve Kararlılığı

Salih Aruri'yi tanıyanların anlatımları arasında onun cesur, kararlı ve davasına son derece bağlı bir kişiliği olduğuna ilişkin hususlar dikkat çekiyor. Bu bağlamda Casir Bergusi (Ebu Hemmam) onun azmine ve gayretine yetişmenin güçlüğünü şu sözlerle ifade eder: "Salih Aruri gibi biri hakkında ne söylersek söyleyelim, hakkını teslim edemeyeceğimize inanıyorum. Çünkü o, azimle hareket eden bir insandı ve kendisine eşlik eden herkesi enerjisiyle yorardı. Gerek yaşam tarzında gerek çalışma saatlerinde gerek hedeflerinde gerekse yolların çizilmesinde, bir insanın, Aruri'nin sahip olduğu azim ve kararlılığa sahip olması imkânsızdır."

Abdülhakim Henini ise ASalih ruri'nin cesaret ve kararlılığının, hapishane yıllarında işgal rejimi gardiyanları üzerinde bile nasıl bir tesir bıraktığını çarpıcı bir hatırayla tasvir eder: "Hapishanede onu ilk kez 1993'te gördüm. Nablus Merkez Hapishanesinde, tek bir hücredeydik. Hâlâ hatırlıyorum. Aruri, hapishanede de bildiğimiz gibiydi. Liderlerin arasında, sürekli

birinci saftaydı. Buna rağmen bir kenarda oturmaz gardiyanlarla, düşmanla daima savaşır, esir kardeşlerinin haklarını savunurdu. İşgal hapishanelerindeki cani gardiyanlar bile istemeden de olsa ona saygı duymak zorunda kalırlardı. Çünkü Aruri'nin kişiliği, kuvveti, esirler arasındaki güçlü varlığı ve esirlerin ona duyduğu saygı gardiyanları etkilerdi. Böylece onun önemli olduğunu hissederlerdi."

Yine Abdülhakim Henini, Salih Aruri'nin bahsi geçen yönüyle ilgili onun silahlı direniş konusundaki tutumu üzerinden bir örnekleme yapıyor: "2017 yılında HAMAS'ın başkan yardımcılığına seçildi. Mücahit kardeşimiz İsmail Heniyye'nin yardımcısıydı. Sadece siyasi işleri takip edebilirdi. Diğer siyasi liderler gibi olabilirdi. Siyasetçi olabilecek bir şahsiyeti de vardı. Fakat o böyle davranmadı. Cihadi ve askerî kaygıyı taşımaya, o sorumluluğu üstlenmeye ısrarla devam etti. Batı Şeria'daki askerî çalışmayı geliştirmekle uğraştı. Hareketin neresinde vazife alırsa alsın askerî çalışmaların gelişmesi için gücünü, vaktini, malını vb. şeyleri harcamaktan geri durmadı. Tabiri caizse elinden gelen her şeyi yaptı."

İş Ahlakı ve Disiplini

Salih Aruri'nin, iş ahlakına, disiplinine, işlerini yaparken takip ettiği yol ve yöntemlere dair onu yakından tanıyanların aktardıkları önemli noktalar vardır. Abdülhakim Henini, onun iş ahlakıyla ilgili şunları söylüyor: "Aruri, Kassam'ın kuruluşunun başlarında, askerî işlerin ilk sorumlusu olmasına rağmen, kendisi de bizzat girişimlerde bulunurdu. Yetkili kişi olduğu için birini görevlendirip 'git, yap, getir, götür, gönder' diyebilirdi. Fakat Aruri böyle davranmazdı. O her zaman işin sahibi olmayı, hatta kendi elleriyle yapmayı severdi. Öncülük eder, gider, getirir, nakleder, yani hareket ederdi. Öyle koltuğunda oturan ve oturduğu yerden emirler veren bir sorumlu değildi. İlk operasyonu hatırlıyorum. Muhammed Bişarat'ın, işgalcilere ateş açma operasyonuydu. Üstat Zahir, Muhammed Bişarat'ı bir Sten marka tüfekle getirdi. Asker kıyafeti giymiş, operasyona hazırlanmıştı. Zahir, Muhammed'i, Salih Aruri'ye getirdi ki o

da onu birine verip operasyon yerine ulaştırsın. Antlaşmaya göre operasyon yeri Kudüs'teki Fransız Tepesi'ydi. Bu ilk operasyondu. Aruri 'tamam' dedi. Muhammed'i aldı. Arabasına bindirdi. Kendi elleriyle ve şahsi arabasıyla mekâna ulaştırdı. O zamanlar bir Peugeot marka bir arabası vardı. Bu operasyon 1992 yılının başlarındaydı."

Zekâsı, Düşüncesi ve Ufku

Kendisini tanıyanlar Salih Aruri'nin nasıl bir perspektife sahip olduğunu farklı boyutlarıyla ortaya koymaktadırlar. Abdülhakim Henini, şehidin düşünce ve ufkunun temellerini çarpıcı ifadelerle anlatır: "Şüphesiz birçok ortak vasfı kendisinde birleştiren bir şahsiyetin kaybedilmesi HAAMAS ve ümmet için büyük bir kayıptır. O âlim, fakih, siyasetçi, stratejist, düşünür, proje sahibi biriydi. Hedeflerine doğrulukla ve atılımla ilerlerdi. Girişimciydi. Stratejik ve ileriye dönük keskin bir vizyona sahipti."

Filistin Halk Kurtuluş Cephesi Liderlerinden, Salih Aruri ile hapis tecrübesi de yaşayan Şadi eş-Şerafa, dikkat çekici noktalara temas ediyor: "Aruri açık görüşlü ve kültürlü biriydi. Gerçekten çok bilinçli bir entelektüeldi. Onunla kitap alışverişi yapardık. Çok okuyan biriydi. Onun ekolü ve hapishanelerdeki krizleri çözme tarzı, Yahya Sinvar'ın yaklaşımlarından farklıydı. Salih Aruri sadece Filistin halkı için değil, dünyadaki tüm kurtuluş hareketleri için büyük bir kayıptır. Onu tanıdığım için şanslıyım. Salih Aruri, Hegel'den Descartes'a, Aristo'ya, Sokrates'e, Platon'a kadar birçok felsefeciyi tanımakla kalmaz onların fikirlerine hâkim olduğunu da gösterirdi. Hızlı okuma yeteneği vardı. Birçok kitabı hızlıca bitirirdi."

Abdülhakim Henini, Slih Aruri'nin düşünce dünyasında ümmetin ve Filistin'in yeriyle ilgili şu noktaların altını çiziyor: "Tam anlamıyla millî bir şahsiyetti. Filistin halkımızın millî birliğinin, işgalden kurtulma yolu olduğuna kesin surette inanıyordu. Cephelerin birliğinden yanaydı. Kalbinde ve aklında bu inancı taşıyor ve düşüncelerinde ondan yola çıkıyordu.

“Durun bakalım, biz de varız!” diyerek Gazze’nin çelikten iradesini şekillendiren isimleri yalnızca kendini dev aynasında gören manşetlerin soğuk diliyle tanıdığını sanmak hakikatin ruhunu önemsememek olmaz mı? Hem şahitlikler insanı yeni ve mesut, başka iyi ve güzel bir dünyaya götürmeye yardım etmiyorlarsa neye yarar?

Ozan Hayri Soyer, *Gazze’nin Liderleri* eserinde; Salih Aruri, İsmail Heniyye, Yahya Sinvar ve Muhammed Dayf’ın portrelerini kendine has biçimde okura sunuyor. Nasıl derseniz, liderlerin hikâyesini bizzat şehitlerin eşleri, evlatları ve en yakın arkadaşlarının hatıralarından süzerek anlatıyor da ondan. Yazar, bir yandan Aksa Tufanı’na giden stratejik aklın kodlarını çözerken, diğer yandan küresel güçlere meydan okuyan bu şahsiyetlerin bir baba, bir eş ve bir insan olarak portrelerini birinci ağızdan tanıklıklarla inşa ediyor. Süsleyip, püslemek tuzağına düşmeden düpedüz anlatarak. Öyle yerler oluyor, anlatılan kişilerle, anlatan kişileri seçemiyorsunuz birbirinden… Okuyucu liderlerin mütevazı ve şefkatli hâllerine şahitlik ederek, direnişin insani ve manevi derinliğini kavrıyor.

Gazze’nin Liderleri, tertemiz ömürlerin mücadelesinin etkileyiciliğini en asli tarafıyla içimize salıyor. Direnişin ruhunu ve bedel ödeyenlerin mirasını derinden idrak etmek isteyenler için…

pinaryayincilik
pinaryayincilik
pinaryayinlari

9 786258 675276